

Restauratoru

biedrības

avīze

2007. gada novembris

Nr. 38

Biedrībai – kultūras mantojuma gada balva

Beidzot tas ir noticis – mūsu Latvijas restauratoru biedrības darbs ir novērtēts ar kultūras mantojuma nozares augstāko – apbalvojumu!

Gada balva kultūras mantojuma nozarē tiek piešķirta katru gadu kopš 2003. gada, līdzekļus balvai piešķir Valsts kultūrkapitāla fonds, bet tos administrē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

Karstā un lietainā vasaras dienā Inspekcijas telpas un mīlais pagalmiņš Mazajā Pils ielā bija bāzīn piebāzts ar pieminekļu sargiem, lietotājiem, īpašniekiem, popularizētājiem – vārdu sakot, ar cilvēkiem, kuri ar kultūras mantojumu diendienā ir visciešākajās attiecībās.

Ekspertu komisija, kuras vadītājs bija Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis Andris Jaunsleinis, bet locekļi – Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētājs Jānis Straziņš, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs Juris Dambis, Rīgas Pilsētas galvenais arhitekts Jānis Dripe, Latvijas Kultūras fonda valdes priekšsēdētājs Pēteris Bankovskis, Bauskas pils muzeja direktors Māris Skanis, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Valmieras rajona valsts galvenais inspektors Jānis Kalnačs, Dr.habil.art. Ojārs Spārītis, Kultūras ministrijas Valsts sekretāres vietnieces kultūrpolitikas jautājumos pienākumu izpildītāja Una Sedleniece, bija izvērtējuši vairāk nekā septiņdesmit pieteikumus desmit nominācijās.

Biedrība balvu ir ieguvusi nominācijā biedrību (nodibinājumu) ieguldījums kultūras mantojuma saglabāšanā. Mums ir piešķirts simbolisks piemiņas suvenīrs – marmora ķieģelis ar tajā iegravētu biedrības vārdu, kā arī naudas balva – 1000 latu.

Šobrīd naudas balva glabājas biedrības kontā Hipotēku un zemes bankā, bet suvenīrs atrodas pie manis kopā ar apliecinājumu par balvas piešķiršanu. Tomēr balva nav mans privātpašums

un nav arī mans personīgais nopelns – tas ir mūsu kopējais daudzu gadu darbs, kopējie pasākumi, kopējās dienas un nedienas, kas mums ir atnesušas šo balvu. Tāpēc paldies visiem mūsu biedrības aktīvistiem, it īpaši tiem, kuri organizēja Baltijas valstu restauratoru konferenci 2005.gadā un piedalījās tajā, bet it īpaši – tiem, kuri visu pagājušo gadu devās izbraukumos uz dažādām Latvijas vietām, lai stāstītu par restaurāciju un restauratoru darbu.

Protams, pateicība pienākas arī tiem, kuri mūs izvirzījuši balvas saņemšanai – Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, Rīgas celtniecības koledžai, Latvijas Valsts arhīvu ģenerāldirekcijai, Latvijas Akadēmiskā bibliotēkai, Ventspils muzejam un visiem mūsu atbalstītājiem.

Arī biedrība ir bijusi pietiekami aktīva un devusi priekšlikumus restauratoru apbalvošanai, tāpēc prieks par to, ka mūsu kolēģes Inīta Smila, Rasma Lezdiņa un Iveta Priede saņēmušas veicināšanas balvu par Cēsu pils aizsardzības bruņojuma kolekcijas restaurāciju, bet Kristīne Širvinskas – balvu par Krāslavas katoļu baznīcas centrālā altāra gleznojuma "Svētais Ludvigs dodas krusta karā" (18. gs.) restaurāciju nominācijā "Kultūras mantojuma restaurācija".

Vēl balvas piešķirtas Gunāram Jansonam par grāmatu "Turaidas pils arhitektūra 13.–17. gadsimts", SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa" par ēku kompleksa Ventspilī Tīrgus laukumā 11 un Tīrgus ielā 12 pimsprojekta izpēti, Armandam Vijupam par viduslaiku apbedījumu vietu izpēti Ziemeļkurzemē, izdevniecībai "Neputns" par grāmatām "Džo" un "Sakrālās arhitektūras un mākslas mantojums Daugavpils rajonā", Raunas pagasta padomei par ilgtermiņa projektu "Raunas pilsdrupu iesaiste mūsdienu kultūras aprīvē", VAS "Latvijas valsts meži" Zemgales mežniecībai par Vilces pilskalna, kaujas vietas Ložmetējkalniņš un Zaļenieku muižas parka apsaimniekošanu un

Latvijas Lauksaimniecības universitātei par Jelgavas pils korpusu rekonstrukciju, Cēsu pilsētas domei par Cēsu 800-gades svinībām, Silvijai Asarei par Feimaņu pagasta kultūras mantojuma izziņāšanu, saglabāšanu un izpētes veicināšanu.

Īpašs prieks par to, ka Lielā Gada balva piešķirta Maijai Kravinskai – cilvēkam, kurš cita starpā jau padomju laikos veica pašai izveidoto darbu, lai iedibinātu pazīstamo grāmatu sēriju "Arhitektūras un mākslas pieminekļi". Speciālā balva par iniciatīvu un augstu zinātnisko līmeni grāmatā "Sakrālās arhitektūras un mākslas mantojums Daugavpils rajonā" piešķirta Rūtai Kaminskai un Anitai Bisterei. ❖

Dace Čoldere

Vasaras universitāte

Katru vasaru Amsterdamos Māstrihtas vasaras universitātē Holandē notiek 16.–17.gs. glezniecības tehnikai veltīts teorētiskais un praktiskais kurss. Tas ir domāts mākslas vēsturniekiem, pētniekiem un gleznu restauratoriem, kas strādā šajā jomā.

Šogad kursa tēma bija "Konfrontācija starp Rembrantu un Rubensu". Provokatīvā nosaukuma mērķis bija akcentēt atšķirības starp divu izcilu 17.gadsimta mākslinieku gleznu tehnoloģijām. 5 dienu programma ietvēra lekcijas un praktiskas studijas labāko Rembranta un Rubensa speciālistu vadībā. *Ernst van Veting* – Rembranta izpētes projekta direktors – un *Niko van Hout* – Antverpenes muzeja kurators – deva daudzpusīgu abu ieskatu mākslinieku gleznu tehnikā.

Turpinājums 3. lpp.

Mūsu ekskursija

2007. gada 19. oktobris

Zilmelniem nopietniem un zemi slīdošiem lietusmākoņiem pārklātajā Rīgā Restauratoru biedrība uzsāka rudens ekskursiju uz Vidzemes rietumkrasta jūrmalu. Laika prognozes solīja aukstu un sliktu laiku, un droši vien katrs, pie sevis mozdami, nodomāja, ka tikai varonīgi restauratori ielaižas tādā avantūrā, kur visu dienu būs jāstaigā lietū mitrām kājām un jūras vēja sapūstiem. Gaidāmā laika dēļ neviens no dalībniekiem gan tāpēc nebija metis plinti krūmos un autobuss sanāca pilns līdz malām. Laiks tūlīt pat arī nobijās un mūsu ekskursiju pavadot pāri Rīgai sūtīja košus varavīksnes loka goda vērtus. Un tālāk jau viss notika tā kā rudenī pienākas – dabas krāsu paleta bija izkārtota tieši precīzi pēc labākajiem krāsu salikumu paraugiem. Pret tumši zili pelēkajām debesīm saulē mirdzēja veczelta toņa dzeltenums bērzu lapās, zelmeņu košais un pļavu brūnganais zaļums ieskaus ar dzeltenraibām mežu jostām un pārsegts ar zilām debesīm. Visi varēja priecāties, ka ir laukā no pilsētas un veldzēt acis mūsu mūžīgi mainīgās dabas nenogurstošajā ritumā.

Gar autobusa logiem sāka slīdēt garām viens no mūsu Vidzemes jaukākajiem rajoniem Limbažu rajons. Brīnišķīgs ar savu nepārveidoto skaistumu un saglabāto neatkarību no lielpilsētu uzbūvētības. Viensētas bez lielām pārbūvētām un paplašinājumiem, daudz nelielu koka ēku un vēl ar tik jaukajiem un mīļajiem koka jumtiem.

Mūsu priekšsēdētājas Daces Čolderes vadībā tuvojāmies pirmajam ekskursijas apskates objektam – Lēdurgas luterāņu baznīcai. Pie baznīcas uzkalniņā skulptūra Merķelim. Jā – cīnītāju pret netaisnību ir maz, vairāk to necīnītāju. Arī iepriekšējos gadsimtos tā bijis. Citādi mums katrā uzkalniņā vajadzētu būt pa varoņa skulptūrai, kurš cīnījies par cilvēka cienīgu dzīvi.

Baznīcā norisinājās darbs pie altāra krāsošanas. Kaut arī Lēdurgas baznīcas altāris ir valsts nozīmes mākslas piemineklis, kas būvēts 1770. gadā, tā pārkrāsošanā un krāsu slāņu atsegšanā netiek pielietota restaurācijas metode, bet vairāk gan

eiroremonta metodika ar krāsas noslīpēšanu līdz pamatnei. Lēdurgas baznīcas draudzes vecākā, mūs sagaidot, brīdināja, ka baznīcā esot kā maltuvē – viss vienos baltos putekļos. Maltuves putekļi nebija vedinājuši draudzi un strādniekus domāt, ka baznīcas priekšmetus un 17. gadsimta gleznu vajadzētu piesegt. Jā, bēdīga pieredze arī ir pieredze. Mūsu pieredze ir mūsu bagātība.

Dodamies tālāk uz Limbažiem gūt nākamo pieredzi. Te visā skaistumā atsedzas restaurācijas burvība – kad burvis restaurators pagriež laika ratu un, skat', mēs jau esam 250 gadus atpakaļ un apciemojam 18. gadsimta pēdējā ceturksnī pārtikušu limbažnieku viņa gleznām klātajās istabās. Limbažnieks vēlāk telpas atdos lietošanā Limbažu rātskungiem un tad vēl pēc simts piecdesmit gadiem atļaus, nu jau no mākoņu maliņas, visu savu greznību noslēpt aiz provinciāla art-deko stila grafikas. Viegli jau tam restauratoram ar to laika rata griešanu neiet – rati smagi (ļoti daudz starpinstiuciju), rati neļoti (finansiāli maz atbalstīts), un tomēr pēc 20 gadiem darba tas ir noticis (Gunita Čakare).

Limbažos ieturam maltīti un konstatējam, ka Limbažos Limbažu maizi nopirkt nevar, toties limbažnieki, kas sēž sētmalēs, lieliski zina, kur atrodas Baumaņu Kārļa piemineklis un par to laipni mums pastāsta. Veiklākie ekskursanti ir pamanījušies iekļūt aizslēgtā Limbažu baznīcā un paspējuši aplūkot arī Limbažu pilsdrupas, kuras gan pieder Rīgai. Varētu teikt tā: Rīgas pilsētas pilsdrupas Limbažos.

Ekskursija mums veidojas kā kārtains pīrāgs: ja vienā vietā neveicas, tad otrā tīri labi. Redzēs kas būs tālāk. Nākamā pietura – Ķirbižu muiža, kurā vēl pirms dažiem gadiem bija skola. Pēc iepriekšējām ziņām muižas ēka ir pārbūvēta un tajā saglabājušās senākas ēkas koka sienas ar gleznojumiem. Ai, cik skaistiem un, ai, kā gribas redzēt! Ieraugam būvlaukumu ar žogu un nopietnu teritorijas apsardzi. "Anglija ir aizslēgta un atslēgta ir

nolauzta" – tā vajadzētu būt rakstītam uz būvžoga, bet tur nav izkārtā pat būvniecības likumos noteiktā informācija par pasūtītāju un būvētāju. Sargs neko nezina un iekšā nevienu neielaiž, tālāk par žogu un šāviena attālumu no mājas netiekam. Atliek vien noskaidrot pašiem ziņas, kas pieejamas informācijas laukā. Lūk, tāpēc tie mediji mums vajadzīgi! Noskaidrojas, ka:

"Ķirbižu muižas kompleksā 2006. gada pavasarī sākti ēku rekonstrukcijas un apkārtnes sakārtošanas darbi. Kompleksu no VAS "Valsts nekustamo īpašumu aģentūra" līdz 2025. gadam iznomājusi ceļu būves firma SIA "Binders", kas ieguldīs līdzekļus muižas kompleksa sakārtošanā. Pasūtītāja pārstāvis "Ķirbižu muižas komplekss"; ģenerālzņēmējs: SIA "Binders"; apakšzņēmējs: SIA "Ciedra A"."

Secinājumus katrs klusībā izveido pats pie sevis.

Lielsalacas baznīca ceļa malā greznojas ar varenī nopietnu 19. gs. vidū būvētu ēku un ievērojamu mūsu gleznotāja K. Gelhāra altārgleznu. Man pašai, to uzlūkojot ar pārsteigumu, bija mulsums – kāds mani vienmēr uzrunā no 19. gadsimta vidus mākslas, būvgaldniecības un arhitektūras apjomiem. Tik precīzs laikmeta sajūtu atspoguļojums! Sargājiet to cieši, tā ir liela bagātība un vērtība – novēl Velga Opule. Viņa pazīst "drēbi".

Pašai baznīcas telpai gan laika gaitā zudis interjera krāsājums, un telpa izskatās liela un vientuļa, tomēr draudze ir paveikusi lielu un ļoti, ļoti svarīgu darbu – atradusi vienu no veidiem, kā siltināt logus, saglabājot sākotnējās logu aplodas un rāmjus. Stikliņu vietā iestrādātas šauras pakefītes, kas izgatavotas Igaunijā. Šāds risinājums Latvijā ir vienīgais un pašreiz uzskatāms par visoptimālāko kompromisa risinājumu baznīcas logu siltināšanai.

Priekšā – vēl viena muižiņa: Lāņi. Ideāla vieta – privāts liedags starp divām upītēm Vitrupi un Svētupi, garas kāpas aizvējš un trīs soļi līdz jūrai, pieci līdz *Via Baltica* maģistrālei. Pēc šā ģeogrāfiskā apraksta jau vien vajadzētu saprast,

kas veido un kā veidojas šis muižas liktenis šobrīd. Līdz 1940. gadam, kad ēkā ierīko skolu, tā ir baronu Fēgezaku īpašums. Padomju laikā – skola, tad – Kanādas tautiešu mēģinājums ar finansēm palīdzēt Latvijas mazajām skolām attīstīties, tad 1995. gadā skolu likvidē, un ēka nonāk pašvaldības rokās. Šobrīd tā ir privāts īpašums. Šeit jaunais īpašnieks labprāt pats izrādītu savu muižu un akmens žogu ap veco ābeldārzu, bet nav uz vietas, un arī pārvaldnieks dzīvo citur. Toties uzaicina visu ekskursiju apskatīt viņa Pierīgas muižiņu, kas jau atjaunota. Diemžēl Rīgā būsīm ar tumsu, jāatsaka laipnais uzaicinājums. No ārpusē Lāņus apskatām jo cītīgi un ieraugām arī to, ka muižiņas sarkano ķieģeļu mūris slēpj savā klēpī vecāku – koka ēku.

Ar dabas visvareno spēku klātbūtni mēs ekskursiju sākām un arī beidzam, jo soļojām gar Vidzemes akmeņaino jūras krastu atklāt devona laikmeta atsegumus – smilšu alas. Piedzīvojums neiespējams pat laika mašīnas ceļojumā – pirms dinozauriem. Te tā smilts nogula guļ, ko jūra mums restaurē ar savām viļņu rokām. Un tikai virs viņas augstu, augstu – slānis, kas pilns ar lielajiem laukakmeņiem, ar kuriem jūra piemētā Vidzemes krastu. Šī plānā augšpusīte te ir no ledus laikmeta. Tas slānis, kas varētu attiekties uz cilvēka klātbūtni šajā pasaulē, te slienā debesīs ar prieku zaru rokām. Ak, nepārspējamā jūra! Kopīgais foto ar devonu fonā. Piepildīti ar jūras gaisa svaigumu atgriezīties satumsušajā Rīgā. Te visu dienu lijis.

Šis bija vienpusīgs arhitekta skatiens uz ekskursiju, bet man ekskursija ļoti patika, un tā es arī to centos jums priekšā celt: Latvija – kontrastu zeme. ❖

Ināra Heinrihsone

Manekenu izgatavošanas praktiskā darbnīca Ventspilī

Šogad no 16. līdz 20. jūlijam Ventspils muzejā notika praktiskā darbnīca tekstiliju restauratoriem. Seminārā piedalījās virkne tekstiliju restauratoru no vairākiem Latvijas muzejiem: Daira Līdaka un Aina Ābolniece no Rundāles Pils muzeja, Maruta Eiduka un Valērija Sloga no Latvijas Etnogrāfiskā Brīvdabas muzeja, Ramona Gailīte no Rīgas Vēstures un Kuģniecības muzeja, Ingrīda Pulvere no Latvijas Kara muzeja, Indra Saulesleja, Tabita Lapiņa un Vita Salna no Latvijas Nacionālā vēstures muzeja, restauratori Anita Burkovska un Baiba Korše no Ventspils muzeja.

Šis projekts tika realizēts sadarbībā ar Krēfeldes Tekstiliju muzeja (Vācija) tekstiliju restauratori Petru Brahvicu (*Brachwitz*). Viņas vadībā notika arī praktiskā darbnīca. Varam tikai priecāties, ka ir tādi cilvēki, kuri ir gatavi dalīties savā pieredzē ar citiem kolēģiem.

Tieši praktiskā darbnīca tekstiliju restauratoriem bija pats vērtīgākais šajā pasākumā. Tas bija sarežģītāk nekā būt tīri teorētiska semināra dalībniekam, jo bija jāapgūst gan teorija, gan prakse vienlaicīgi. Viss gan redzētais, gan dzirdētais uzreiz bija jāpielieto praktiskajā darbā. Tā piecās dienās tapa astoņi jauni manekeni. Tas bija īsts pārbaudījums mums, tekstiliju restauratoriem, jo apgūtā metode bija gana sarežģīta un darbietilpīga.

Runājot par jauniegūtajiem manekeniem, jāatzīmē, ka visi to izgatavošanā pielietotie materiāli ir piemēroti tekstiliju priekšmetu

eksponēšanai. Manekena korpuss ir izgatavots no dažāda platumā bezskābes papīra sloksnēm un kviešu cietes līmes. Lai tas stabilāks un to varētu novietot uz manekena kājas, manekena korpusa iekšpusē kā karkass tiek izmantotas etaforma (speciāls materiāls, līdzīgs cietam porolonam) plāksnes, kuras manekena iekšpusē tiek nostiprinātas ar karsto līmi.

Lai izgatavotu šādu manekenu, process jāveic sausās un labi vēdināmās telpās. Pretējā gadījumā priekšmets žūst ļoti ilgi, līdz ar to pieaug patērētais laiks un pazeminās darba kvalitāte.

Jauniegūtais manekens ir viegls un estētiski glīts. Tam nav nepieciešams nekāds papildus pārklājums, un tieši uz tā var novietot tekstiliju priekšmetu eksponēšanai izstādēs. Šādu manekenu ir iespējams nedaudz modelēt, proti, palielināt atsevišķās vietās, lai veidotu konkrētajam apģērbam piemērotu manekena korpusu.

Tomēr jāatceras, ka šādu manekenu var viegli deformēt, tas jāsargā no mitruma un tas nav piemērots ļoti smaga apģērba demonstrēšanai. Bez tam manekenu ir jācenšas pasargāt no putekļiem, jo tīrīt to ir ļoti grūti.

Šis pasākums nenoliedzami bija ļoti vērtīgs. Mēs ieguvām jaunus zināšanas un prasmi tās pielietot praktiski, iemācījām saviem spēkiem izveidot jauna veida manekenu tekstiliju priekšmetu eksponēšanai un, kas nav mazāk svarīgi, guvām iespēju sapulcēties kopā, kopīgi praktiski pastrādāt, apmainīties pieredzē un emocijās. ❖

Indra Saulesleja

Vasaras universitāte

Turpinājums no 1. lpp.

Sīki un detalizēti tika analizēti abu meistarū paņēmienu pie viņu darbiem Valsts muzejā Amsterdamā, Rubensa mājā Antverpenē un Antverpenes mākslas muzejā, bet praktisko nodarbību laikā, kopējot gleznas, tika paskaidroti gleznas uzbūves principi.

Aizraujošas bija Valsts muzeja gleznu tehnoloģijas speciālista *Arie Valert* lekcijas un praktiskie demonstrējumi,

kā pēc senām receptēm ir iespējams iegūt dabīgus pigmentus un pagatavot eļļas krāsas. Katrs varēja izjust, ko nozīmē pašam berzt krāsas. Kurša dalībnieki atkārtēja visus svarīgākos tehnoloģijas procesus, sākot ar audekla uzstiepšanu uz apakšrāmja pēc 17. gs. metodes (ar striķiem), audekla līmēšanu, gruntēšanu, imprimatūras pagatavošanu un uzklāšanu, līdz pašas gleznas kopēšanas pamatprincipiem.

Protams, ka kopēšanai dažas dienas ir par maz, bet pietiekami, lai speciālistu vadībā gūtu daudz jaunu informāciju un pats izmēģinātu 17. gs. glezniecības procesu.

Iekļūšana kursā nav vienkārša, bet ir iespējama. Interneta lapas adrese: www.amsu.edu/courses/ARTH-1

Vērtīgi iespaidi ir garantēti. ❖

*Natalija Kurganova,
Ārzemju mākslas muzejs*

Jaunākā literatūra LNB par restaurāciju

Saņemta līdz 17.09.2007.

Periodiskie izdevumi:

The Quarterly, No 61, 62, 63, 2007

News, The Newsletter of the British Association of Paper Historians, No 67, 2007

V&A Conservation Journal.

Žurnāls ir apskatāms arī

www.vam.ac.uk/conservationjournal

Studies in Conservation, vol 52, No 1, 2, 2007

ICON news Nr. 11, 2007

International Preservation News Nr. 40, 2006

The Paper Conservator vol. 30, 2006. Viss žurnāls veltīts Austrumu restaurācijas metodēm. Ir raksts par japāņu restaurācijas papīru un konservācijas tehnikām, dažām japāņu gleznošanas tehnikām, par korejiešu tradicionālo mākslas darbu piestiprināšanu, par tibetiešu sakrālo glezniecību u.c. tēmas.

The New Bookbinder

Grāmatas:

D.M. Catling, J.E. Grayson, **Identification of Vegetable Fibres**, Archetype publications, reprint 2004. Aprakstītas pētniecības metodes šādiem materiāliem: lini, kaņepes, ramija, džuta, sisals un citi augi.

M-L. E. Florian, **Fungal Facts: Solving Fungal Problems in Heritage Collections**, Archetype publications, reprint 2004. Kas ir mikroorganismi – sēnes, no kurienes tās rodas, klasifikācija, nomenklatūra, augšanas veidi un to ietekmējoši apstākļi. Ciņa ar mikroorganismiem un novērošanas metodes.

M. Schweidler, **The Restoration of Engravings, Drawings, Books and other Works on Paper**, translated by R. Perkinson, The Getty Conservation Institute, 2006. Aprakstīta papīra iegūšana, tīrīšana, traipu izņemšana. Dažādi restaurācijas veidi: papīra šķelšana, plīsumu, zudumu likvidēšana, malu pieaudzēšana, iespieddarba stiprināšana, ķīmiskā apstrāde un citi restaurācijas procesi.

Nobeigumā ir aprakstītas svarīgākās iespieddarbu tehnikas. Jāņem vērā, ka pirmo reizi grāmata izdota 1938.g., tāpēc kritiski jāvērtē hlora un citu agresīvu vielu izmantošana mikroorganismu iznīcināšanai.

Microanalysis of Parchment

Edited by R. Larsen, Archetype publications, 2002. Grāmatā apkopoti Eiropas valstu apvienotā pētniecības projekta "Pergamenta mikroanalīzes metodes" materiāli. Tiek aprakstītas daudzas jaunas analīžu metodes un jau zināmo metožu modifikācijas. Aprakstītas izstrādātās un ieviestās mikroparauga neiznīcinošās analīžu metodes.

N. Eastaugh, V. Walsh, T. Chaplin, R. Siddall, **Pigment Compendium. Dictionary of historical pigments**, Elsevier, 2005. Visu zināmo pigmentu uzskaitījums, saraksts. Katram pigmentam dots vēsturiskais un mūsdienu nosaukums, krāsa, pielietojuma veids, izmantošanas vēsture. Dota arī pigmentu klasifikācija: organiskie un neorganiskie, klasifikācija pēc elementa, funkcionālās grupas.

N. Eastaugh, V. Walsh, T. Chaplin, R. Siddall, **Pigment Compendium. Optical microscopy of historical pigments**, Elsevier, 2004. Apkopotas visu pigmentu optiskās un fizikālās īpašības. Attēlos redzamas polarizētās gaismas mikroskopā saskatāmās pigmentu daļiņas. Sevišķi vērtīga šī grāmata ir ķīmiķiem analītiķiem.

H. Forde, **Preserving Archives**, Facet publishing, 2007. Dotas vispārīgas zināšanas krājuma glabātājam; izpratne par konservāciju un saglabāšanu, raksturoti arhīva materiāli. Prasības arhīvu ēkām, to raksturojums, aizsardzība, glabāšanas riski un apdraudējums. Restaurācijas darbnīcas nepieciešamība. Eksponēšana, pārvietošana, mikroorganismu uzbrukuma draudi un kontrole. ♦

Apskatu sastādīja Rudīte Kalniņa

Mūža stipendijas

Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) padome, izvērtējot 113 pieteiktās kandidatūras, piešķirusi 28 mūža stipendijas izciliem kultūras un mākslas darbiniekiem.

Kultūras mantojuma nozarē VKKF mūža stipendija piešķirta arheoloģei **Ievai Cimermanei**, restauratorēm **Maijai Bankierei** un **Rītai Astrai Plaudei**, kā arī Rundāles pils muzeja Krājuma nodaļas vadītāja vietniekam **Leopoldam Mārcim Kļaviņam**. Sveicam gan LRB biedrus, gan kolēģus! ♦

Mencendorfa namā

2007. gada decembris atvēlēts **kārtējai LRB izstādei!** Šoreiz – papīrs un āda. Tātad – **ĀTRI!** ♦

2008. gadā no 20. līdz 22. novembrim Leipcigā, Vācijā notiks

izstāde "DENKMAL"

Tā ir Eiropas mēroga starptautiska izstāde restauratoriem, pieminekļu, ēku-pieminekļu speciālistiem un pilsētu atjaunotājiem-plānotājiem. Izstāde notiek reizi divos gados.

Tuvāka informācija: http://www.denkmal-leipzig.de/LeMMon/denkmal_web_ger.nsf

Informāciju sniedza "Leipziger Messe" pārstāvis Latvijā. ♦

Palīdzam ar stendu un brauciena organizāciju, viesnīcu rezervāciju. Tulku un stenda personāla pakalpojumi.

Sīkāka informācija: *Leipziger Messe* pārstāvniecība Latvijā: tel. 29259097 ♦

Latvijas Restauratoru biedrības avīze

ISSN 1691-0966

Iznāk kopš 1997. gada novembra.

Adrese:

Vecpilsētas iela 7, Rīga LV 1050,
tāl. 7213273

Iznāk 4 reizes gadā

Redaktore **D. Murziņa**,

e-pasts: dita.mp@apollo.lv

Korektore **I. Kondrāte**

Redaktora biedre **V. Opule**